

การศึกษาเปรียบเทียบการบริโภคยาสูบในนักศึกษาทันตแพทย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2548 กับ 2554
โดยใช้แบบสำรวจการบริโภคยาสูบสำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพสุขภาพระดับโลก
Comparison of Dental Students' Tobacco Use
at Chiang Mai University in Academic Years 2005 and 2011
using the Global Health Professions Student Survey

ปิยนารัต จาติกเขต¹, วิกุล วิสาลเสถ², วาสนา ไช้กำแพง³
¹สาขาวิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
²สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี
³คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Piyanart Chatiketu¹, Wikul Visalseth², Wasana Jaikhampaeng³

¹Division of Community Dentistry, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

²Division of Dental Public Health, Department of Health, Ministry of Public Health, Nonthaburi

³Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

ชม. ทันตสาร 2558; 36(1) : 41-51

CM Dent J 2015; 36(1) : 41-51

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการบริโภคยาสูบในนักศึกษาทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2548 กับ 2554 โดยใช้แบบสำรวจการบริโภคยาสูบสำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพสุขภาพระดับโลก

วัสดุและวิธีการ: เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง 2 ครั้ง ในนักศึกษาทันตแพทย์ระดับปริญญาตรีใน 2 ปีการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2548 และ 2554 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจการบริโภคยาสูบสำหรับกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพสุขภาพ

Abstract

Objective: This study aimed to compare tobacco use in two academic years, 2005 and 2011, by dental students at Chiang Mai University using the Global Health Professions Student Survey.

Materials and methods: Two cross-sectional surveys of all dental undergraduates were conducted in academic years 2005 and 2011. A Thai language version of the self-reporting form of the Global Health Professions Student Survey (GH-

Corresponding Author:

ปิยนารัต จาติกเขต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร. สหวิชาติกรมทุมขันทันตกรรม
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200

Piyanart Chaiketu

Assist. Prof. Dr. Division of Community Dentistry,
Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200,
Thailand

E-mail: pichatiketu@yahoo.com

ระดับโลกฉบับภาษาไทยซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2549 และ 2555 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 17.0 และ OpenEpi version 2.3 เพื่อคำนวณความชุกช่วงความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% และใช้สถิติไคสแควร์ในการเปรียบเทียบโดยทดสอบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษา: ในปีการศึกษา 2548 นักศึกษาตอบแบบสอบถามครบถ้วน จำนวน 354 คน (ร้อยละ 81.8) และในปีการศึกษา 2554 จำนวน 530 คน (ร้อยละ 86.9) ผลการศึกษาแสดงถึงแนวโน้มการการบริโภคยาสูบในนักศึกษาทันตแพทย์ไทยใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) พฤติกรรมการบริโภคยาสูบ (2) การได้รับควันบุหรี่มือสองในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา (3) ทศนะต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ (4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในฐานะนักวิชาชีพสุขภาพและผลของการให้คำปรึกษาแก่คนไข้ และ (5) ประสบการณ์การเรียนรู้หัวข้อที่เกี่ยวกับบุหรี่ในมหาวิทยาลัย โดยผลการเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2548 กับ 2554 พบว่า การบริโภคยาสูบลดลงในทุกๆ ด้าน การได้รับควันบุหรี่มือสองในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาทั้งที่บ้านและในที่สาธารณะเพิ่มขึ้น มีทัศนคติต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในเชิงบวกเพิ่มขึ้น มีความตระหนักต่อบทบาทของตนเองเพิ่มขึ้น และประสบการณ์การเรียนรู้หัวข้อที่เกี่ยวกับบุหรี่ในมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2554 มีมากกว่าปีการศึกษา 2548

บทสรุป: แนวโน้มการบริโภคยาสูบในนักศึกษาทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

PSS) was used to collect data during January and February in 2006 and 2012. SPSS version 17.0 and OpenEpi version 2.3 were used to compute prevalence and 95% confidence intervals. Statistical analysis and comparison were carried out using the Chi-square test and were considered statistically significant at a p-value of less than 0.05.

Results: In 2005, 354 students (81.8 %) and in 2011, 530 students (86.9%) completed questionnaires. The results illustrated tobacco use trends in dental students in terms of (1) tobacco use (behavior), (2) exposure to secondhand smoke in the past week, (3) attitudes toward banning smoking in public places, (4) opinion about health professional roles and the effect of patient counseling by health professionals and (5) learning experiences on smoking topics in dental school. These five trends of tobacco use were compared between academic year 2005 and 2011. All categories of tobacco use (behavior) declined. The exposure to secondhand smoke both at home and in public places increased. There was an increase in positive attitudes toward banning smoking in public places. The students in 2011 were more concerned about their roles than in 2005. The students' learning experiences on smoking topics in dental school significantly increased.

Conclusions: Tobacco use by dental students at Chiang Mai University revealed changes, both in favourable and unfavourable trends.

คำสำคัญ: การบริโภคยาสูบ การสูบบุหรี่ นักศึกษาทันตแพทย์ การสำรวจ

Keywords: Tobacco Use, Smoking, Dental Students, Survey